

■ Bătălia de 3 miliarde euro care decide viitorul industriei de apărare
PAGINA 3

■ Automatizarea forțelor armate: soluția Ucrainei la provocările mobilizării
PAGINA 3

■ TradeVille: Sphera Franchise Group - presiune pe profitabilitate
PAGINA 9

■ Consumul european accelerează defrișările globale
PAGINA 10

■ Rezistența la antimicrobiene, "o urgență sanitară globală"
PAGINA 10

■ ASE urcă în topul universităților lumii în domeniul Economie
PAGINA 10

GRAM AUR = 581,2510 RON

FRANC ELVEȚIAN = 5,4787 RON

EURO = 5,0889 RON

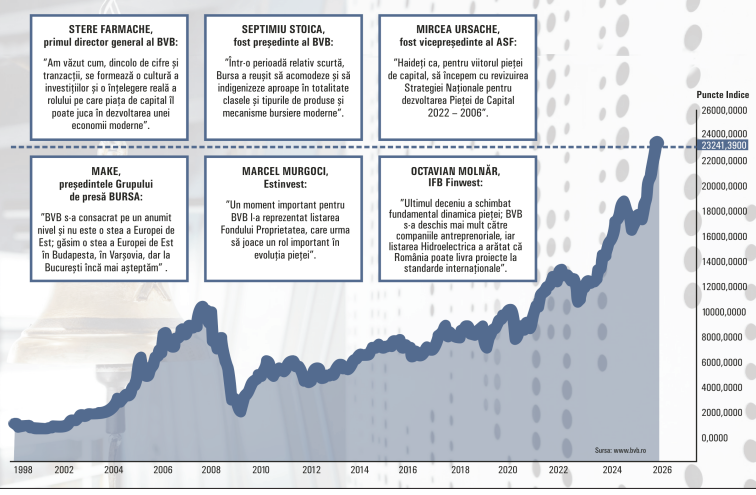
DOLAR = 4,3980 RON

BURSA DE VALORI BUCUREȘTI - 30 DE ANI

MAKE: "După 30 de ani, BVB este încă la început"

Trei decenii de bursă în România - de la relansare la consolidare

Evoluția indicelui BET de la lansarea din septembrie 1997 până în prezent

STERE FARMACHE, primul director general al BVB:
"Am văzut cum, dincolo de cifre și tranzacții, se formează o cultură a investițiilor și o înțelegere reală a rolului pe care piața de capital îl poate juca în dezvoltarea unei economii moderne".

SEPTIMIU STOICA, fost președinte al BVB:
"Într-o perioadă relativ scurtă, Bursa a reușit să acomodeze și să indigenizeze aproape în totalitate clasele și tipurile de produse și mecanisme bursiere moderne".

MIRCEA URSACHE, fost vicepreședinte al ASF:
"Haideti ca, pentru viitorul pieței de capital, să începem cu revizuirea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Pieței de Capital 2022 - 2036".

MAKE, președintele Grupului de presă BURSA:
"BVB s-a consacrat pe un anumit nivel și nu este o stea a Europei de Est. Găsim o stea a Europei de Est în Budapesta, în Varșovia, dar la București încă mai așteptăm".

MARCEL MURGOCI, Estinvest:
"Un moment important pentru BVB l-a reprezentat listarea Fondului Proprietate, care urma să joace un rol important în evoluția pieței".

OCTAVIAN MOLNĂR, IFB Finwest:
"Ultimul deceniu a schimbat fundamental dinamica pieței. BVB s-a deschis mai mult către companiile antreprenoriale, iar listarea Hidroelectrica a arătat că România poate lăsa proiecte la standarde internaționale".

Stere Farmache, primul director general al BVB: "Evoluția Burselor reprezintă o poveste a construcției și maturizării"
PAGINA 4

Marcel Murgoci, Estinvest: "Evoluția Burselor poate fi asemănată cu evoluția unui copil până la maturitate"
PAGINA 4

Septimiu Stoica, fost președinte al BVB: "Bursa contemporană trebuie să ajungă un «sport» democrat, de masă"
PAGINA 5

Octavian Molnár, IFB Finwest: "Evoluția Burselor nu a fost o linie dreaptă, dar direcția a rămas constant ascendentă"
PAGINA 5

Mircea Ursache, fost vicepreședinte ASF: "Piața de capital românească a încercat să devină mai mult decât o sursă complementară de finanțare a economiei"
PAGINA 5

Bursa de Valori București, după 30 de ani de activitate, este încă la început, cu tranzacționare zilnică mică, spre deosebire de bursele de la Budapesta și Varșovia, iar accesul la bursă este cauzat de greșelile care au fost făcute în tot acest timp de cei care au condus instituția din țara noastră, susține MAKE, președintele Grupului de presă BURSA.

Domnia sa ne-a transmis: "Lumea nu știe de bursă în anul 1990. Nici eu nu aveam habar de aceasta. Situația acestei necunoașteri nu vine din ignoranță. În dicționarul de economie din 1975 nu există noțiunea de bursă, nu figurează. Există un mic dicționar de filosofie sovietic, tradus din limba rusă în 1951, iar acolo noțiunea de bursă era definită drept instituție reactivă burgheză. Nu aveam de unde să știu ce este bursa, ce e piața bursieră și cu ce se ocupă. Așa că, atunci când am auzit o șoptă «spune-ți ziarului Bursa, dă-i numele Bursa», șapla aceea din mintea mea era inexplicabilă. Chiar dacă, totuși, aveam o idee: văzusem în unele filme cu Gregory Peck cum a fost dat afară din bursă pentru că s'era membru, era doar investitor și nu avea ce căuta acolo. Am înțeles că e vorba de o comunitate. Am mai văzut niște bilețele, niște hârtițe aruncate în aer în anumite momente în care mulțimea traderilor exploda. Am înțeles că e ceva interesant. Apoi am văzut că are o legătură cu prețurile. Am introdus informația de preț în anunțurile de mică publicitate. Ziarul BURSA a debutat ca ziar de mică publicitate, dar a avut o informație în plus față de toate celelalte: prețul pentru servicii și pentru bunurile propuse spre vânzare-cumpănare. Apoi înțelegi mai înțeleg de spre ce este vorba.

GEORGE MARINESCU
(continuare în pagina 4)

Bursa de Valori București și aniversază astăzi trei decenii de la primele tranzacții efectuate prin platforma sa, după aproape jumătate de secol în care piețele bursiere din țara noastră au fost închise de regimul comunist.

Pomind de la cele două companii listate, cu o valoare de piață de doar 25,9 milioane de lei la finalul anului 1995, bursa a avut o evoluție reală, ajungând astăzi la o evaluare cumulată a tuturor companiilor listate de circa 500 de miliarde de lei. În tot acest

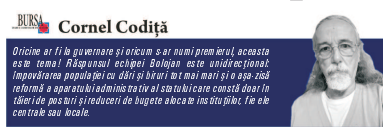
timp, o ofertă sa-a extins dincolo de acțiuni, incluzând obligațiuni, ETF-uri și alte instrumente financiare. Pe lângă creșterea dimensiunii companiilor listate și a volumului tranzacțiilor, o schimbare fundamentală s-a produs în structura investitorilor. Spre deosebire de începuturile burselor, când predominau întro-o proporție înaltă, acțiunile erau deținute de retail, astăzi piața este dominată de investitori instituționali, fonduri de pensii și fonduri de investiții, așa cum se întâmplă în cazul bursei altor țări.

Ziarul BURSA a avut un rol semnificativ în redeschiderea din urmă de 30 de ani a Burselor de Valori București și în evoluția sa ulterioară, după cum spun persoane care au marcat piața noastră de capital în ultimele decenii.

Stere Farmache, directorul general al BVB din momentul redeschiderei instituției în anul 1995 și fost președinte al Burselor, ne-a transmis: "Ziarul BURSA a fost prima publicație financiară care a promovat și susținut public înființarea BVB. A fost platforma principală de informare despre tot ce ținea de reformele

ANDREIA COMI
(continuare în pagina 4)

Ce este mai important?

Cornel Codită

Oricine ar fi la guvernare și oricum s-ar numi primul ministru, aceasta este tema Răspunsului echipei Bolojan este unidirecțional. Impopularitatea populației cu dăți și burui nu mai are și o așa zisă valoare și a speranțelor în ceea ce privește evoluția acestor două țări. Fie e la centrul sau la periferie.

Că să aibă succes, orice acțiune trebuie să întărească un obiectiv relevant, esențial. Cel mai important pentru problema pe care se presupune că ar trebui să o rezolve. Fie și parțial. Politicile guvernării, ale întreprinzătorilor din economie, ale consumatorilor, ale furnizorilor și utilizatorilor de facilități, ale investitorilor, ale comercianților etc. nu sunt altceva decât linii de acțiune care, pentru fi eficiente, trebuie să aibă un grad ridicat de consistență, o logică internă de articulare și o susținere în timp suficientă pentru a atinge matrițarea efectelor scontate. Altfel, degeaba tot efortul și cheltuielile aferente. Haideti să facem un tur de orizont și să vedem care sunt obiectivele vizate de politicile practice în România de azi.

Guvernul actual are, clar, o singură prioritate: să aducă balanța cheltuielilor bugetare cât mai aproape de orizontală. Dacă s-ar putea ca

zent, ei și pentru viitorul îndepărtat. Este tot mai greu să fie susținută, pe zi ce trece. În schimb, efectele sociale structurale, de care depinde dinamica dezvoltării, rămân eferente și lipsite de consistență. Orice ar fi la guvernare și oricum s-ar numi premierul, aceasta este tema Răspunsului echipei Bolojan este unidirecțional: împovărarea populației cu dăți și biruri tot mai mari și o așa-zisă reformă a aparatului de administrație și al statului care constă doar în tăierea de posturi și reduceri de bugete aleoc instituțiilor, fie ele centrale sau locale. Până acum, marea bătălie a reducerii de bugete a fost obiectivul și soluțiile practice în diferite instituții și sectoare de activitate, mai ales justiție.

Nu este deloc șgur că obiectivul va fi atins. Parcursul este minime de rezistență vehementă, iar din punct de vedere politic produce numai pagube. Oricum este doar o picătură într-un ocean al risipei. Căutând și simptomele pentru alegerea obiectivelor și a soluțiilor guvernamentale este lipsă din orizontul de interes a multor alor domenii pentru care se cheltuiesc fără noimă bugetele anuale ale țării. Nu mai vorbesc despre eficiență și impact economic și social al acestor cheltuieli.

(continuare în pagina 3)

Companiile germane se revoltă împotriva noului sistem de tranzacționare a certificatelor de carbon

"Am creat o economie planificată curată. Acum realizăm că realitatea nu se conformează planurilor noastre, dar rămânem la aceste planuri, iar acest lucru este extrem de scump".

LE ONHARD BIRNBaum, DIRECTORUL GENERAL E.ON

Foști și actuali manageri de top din Germania au lăudat, timp de un deceniu și jumătate, programul tranziției energetice în condițiile în care efectele economice devastatoare încep să se acumuleze rapid.

Directorul gigantului chimic Evonk Christian Kulmann, a declarat recent pentru Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) că tranziția energetică este scandalosă și a cerut eliminarea certificatelor pentru emisii de carbon, dar și a birnosității de la Bruxelles.

Compania Evonk are 20.000 de angajați, o cifră de afaceri de circa 15 miliarde de euro și este specializată în aditivi și polimeri, catalizatori pentru

energetice, în condițiile în care efectele economice devastatoare încep să se acumuleze rapid.

Directorul gigantului chimic Evonk Christian Kulmann, a declarat recent pentru Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) că tranziția energetică este scandalosă și a cerut eliminarea certificatelor pentru emisii de carbon, dar și a birnosității de la Bruxelles.

Compania Evonk are 20.000 de angajați, o cifră de afaceri de circa 15 miliarde de euro și este specializată în aditivi și polimeri, catalizatori pentru

eficiența energetică, materiale avansate pentru electronică și industria auto, produse pentru sănătate și nutriție, dar și produse utilizate direct în tranziția energetică sau protecția mediului.

Kulmann a denunțat noul sistem de tranzacționare a certificatelor de carbon, ETS2 (Emissions Trading System 2), care va intra în vigoare din 2027, "amenințând existența multor companii și a cel puțin 200 de mii de locuri de muncă bine plătite în Germania".

Una dintre cele mai mari diferențe între ETS1 și ETS2 este aceea că în noul sistem nu vor mai exista cote gratuite alocate marilor poluatori. Toate certificatele vor fi cumpărate în cadrul licitațiilor, iar astfel costurile companiilor din sectoarele energienetice vor crește puternic. De asemenea, va fi extins numărul sectoarelor care vor plăti certificatele, fiind incluse transporturile și clădirile.

(continuare în pagina 9)